

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Markovej a členiek senátu JUDr. Júlie Horskej a JUDr. Dariny Ličkovej v právnej veci žalobcu: **D., s.r.o., P., B.**, IČO: X., (predtým F., s.r.o. B.), zastúpeného Mgr. B., advokátkou proti žalovanému: **L.T.P., spol. s.r.o., B.**, IČO: X., zastúpeného advokátom JUDr. L.U., **o zaplatenie 912 012,-- Sk**, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 13. júna 2007, Z-2-38Cb 86/94-258, takto

r o z h o d o l:

Napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 13. júna 2007, č.k. Z-2-38Cb 86/94-258 sa **m e n í** tak, že žaloba sa **z a m i e t a**.

Žalobca je povinný zaplatiť žalovanému na účet právneho zástupcu 220 445,-- Sk náhradu trov konania.

O d ô v o d n e n i e:

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozhodnutím uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu 912 012,-- Sk spolu s 21% úrokom z omeškania ročne od 22. septembra 1993 do zaplatenia a 173 358,-- Sk na náhradu trov konania.

Súd prvého stupňa rozhodol tak s nasledovným odôvodnením. Žalobca uzatvoril so žalovaným na obdobie roku 1993 s účinnosťou od 1. mája 1993 zmluvu č. 1/93/Ga na dodávku technického plynu, kvapalný oxid uhličitý (CO₂) v objeme 120 000 m³. V zmluve nie je uvedený účel dodávky plynov, avšak podľa vyjadrenia žalobcu žalovaný

vedel, na aký účel má byť plyn použitý, bol informovaný o podmienkach výroby a dodržiavania parametrov kojeneckej vody, a to obdržaním výtlačku ČSN 56 7858. Dňa 10. septembra 1993 žalobca zistil vady stolovej a kojeneckej vody L. spočívajúce v jej neprípustnom zápachu. Vzniklo podozrenie, že zdrojom zápachu môže byť CO₂. Bol zistený zvýšený obsah amoniaku. Dňa 13. septembra 1993 žalobca telefonicky reklamoval dodávku CO₂ u žalovaného a požiadal ho o výmenu závadného plynu a vyčistenie celého zariadenia, kde bol CO₂ uskladnený. Dňa 15. septembra 1993 sa uskutočnil odber vzoriek CO₂, ktorého sa zúčastnil zástupca žalobcu, dvaja zástupcovia žalovaného, zástupcovia spoločnosti S., a.s. P. a Ú.T.. V zázname je uvedené, že pri odbere vzoriek bol všetkými prítomnými konštatovaný bližšie nešpecifikovaný zápach, ktorý sa v CO₂ inak nevyskytuje. Súdu boli predložené viaceré písomné stanoviská odborných pracovísk, ktoré robili chemické analýzy stolovej a kojeneckej vody L.. Ani jedno z týchto odborných pracovísk presne neurčilo, čím je spôsobený zápach tejto vody. Je však nesporné, že zápach bol zistený už priamo v CO₂ a syténím vody týmto CO₂ potom nepochybne došlo k vzniku zápachu aj samotnej stolovej a kojeneckej vody. Podľa názoru súdu prvého stupňa existovali minimálne dva spôsoby znehodnotenia stolovej a kojeneckej vody L., a to syténím vody už zapáchajúcim CO₂ dodaným žalobcovi žalovaným, alebo k vzniku zápachu CO₂ došlo až po jeho prečerpaní do zásobníkov plynu pod vplyvom prostriedkov použitých pri ich sanácií. Z vyjadrení žalobcu vyplýva, že zásobníky plynu boli pod stálym tlakom, ich čistenie vykonávali vždy pracovníci žalovaného, nakoľko žalobca nemal potrebné vybavenie na to, aby do týchto zásobníkov akýmkoľvek spôsobom zasahoval. Toto tvrdenie žalovaný ani svedok Ing. J.CH., technický vedúci oddelenia v spoločnosti žalovaného, v konaní vôbec nevyvracali.

V predmetnej veci ide o nárok na náhradu škody v zmysle § 373 Obchodného zákonníka. Základnými predpokladmi vzniku zodpovednosti za škodu sú porušenie právnej povinnosti, existencia škody a príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a škodou, ako i zavinenie. Úprava náhrady škody spôsobenej porušením právnej povinnosti je v Obchodnom zákonníku založená na objektívnej zodpovednosti. V prejednáwanej veci je nesporné, že výrobok žalobcu - voda L. obsahovala neprípustný zápach, v dôsledku čoho nemohla byť ako výrobný produkt predaná zákazníkovi, ale musela byť zlikvidovaná. Súd má za preukázané, že škoda žalobcovi nesporne vznikla. Žalobca uplatnil náhradu škody v rozsahu 147 180 litrov vadných výrobkov, ktoré množstvo bolo odsúhlasené na reklamačnej obhliadke, ktorá sa konala dňa 21. septembra 1993 za účasti pracovníkov žalobcu aj žalovaného a jej priebeh bol písomne zaznamenaný. Škodu uplatnil vo výške kúpnej ceny výrobku bez obalov a nákladov na dopravu v čiastke 3,40,-- za liter a nákladmi za likvidáciu

vo výške 2,80,-- Sk za liter. Výpočet výšky vzniknutej škody súdu predložil. Ďalej bolo zistené, že voda L. obsahovala nešpecifický zápach ako i to, že pri odbere vzoriek CO₂ z nádrže (v ktorej bol skladovaný a ktorá patrila žalobcovi) bol zistený neidentifikovateľný zápach. Ďalej bolo zistené, že samotná voda (bez CO₂) spĺňala ČSN. Podľa názoru súdu je samotná príčina, ktorá spôsobila zápach predmetného dodaného CO₂, z časového hľadiska (t. j. takmer po 12 rokoch od vzniku škody) nezistiteľná. Táto skutočnosť však nemôže mať vplyv na existenciu daného zodpovednostného vzťahu medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným. Žalobca ako poškodený nemá povinnosť preukazovať zavinenie žalovaného ako škodcu, t. j. nemá procesnú povinnosť dokazovať to, čo mohlo byť príčinou dodaného vadného tovaru, v tomto prípade zapáchajúceho CO₂. Je nesporné, že zásobník, do ktorého žalovaný prečerpával dodaný CO₂, bol vo vlastníctve právneho predchodcu žalobcu, avšak všetky úkony, týkajúce sa údržby tohto zásobníka, vrátane jeho prečisťovania, vykonával výlučne žalovaný. Na základe uvedeného súd prvého stupňa dospel k záveru, že za kontamináciu zodpovedá žalovaný, a to bez ohľadu na to, akou látkou bol CO₂ kontaminovaný (pričom kontaminácia zapáchajúcou látkou spôsobujúcou znehodnotenie vody bola preukázaná) a či ku kontaminácii došlo pred plnením do tlakových fliaš u žalovaného, počas plnenia, prípadne pri prečerpávaní zásobníka u žalobcu, alebo pri údržbe zásobníka u žalobcu, keďže nikto okrem žalovaného a jeho zamestnancov nemali možnosť manipulovať s dodávaným CO₂, ani so zásobníkom na CO₂, ktorý vlastnil právny predchodca žalobcu.

Pokiaľ ide o priznané úroky, súd prvého stupňa vychádzal z ustanovenia § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka v spojení s ustanovením § 502 Obchodného zákonníka.

O trovách konania súd prvého stupňa rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov konania.

Proti tomuto rozhodnutiu podal žalovaný odvolanie. Namietal, že žalobca nepreukázal, že žalovaný porušil zmluvnú povinnosť. Žalobca tiež nepreukázal, že ním tvrdený zápach hotového výrobku je v príčinnej súvislosti s konaním žalovaného. Z vykonaného dokazovania vyplýva len to, že žalovaný dodal žalobcovi dňa 12. augusta 1993 kvapalnú CO₂, žalobca dodávku riadne prevzal a bez zbytočného odkladu (v právnej praxi v lehote 15 dní od prevzatia dodávky) žiadne vady nereklamoval. Nesporné je ďalej to, že žalobca vyrobil dňa 16. augusta 1993 42 624 litrov stolovej vody L., dňa 17. augusta 1993 29.952 litrov kojeneckej vody L. a 3 840 litrov stolovej vody L. a dňa 18. augusta 1993 vyrobil 41 856 litrov kojeneckej vody L.. Spolu za tieto tri dni žalobca vyrobil 118.272 litrov vody. Z toho množstva bolo vyexpedovaných odberateľom celkom 41 748 litrov vyrobenej vody a na

sklade zostalo nevyexpedovaných 76 524 litrov vody L.. Žalobca bol povinný pred expedíciou vlastného výrobku (označeného ako kojenecká voda) ho náležite skontrolovať. Pokiaľ by žalobca venoval náležitú pozornosť kvalite výrobku určeného na expedíciu, musel by zistiť, že voda vykazuje nedostatok, zápach, čo je vada zjavná a čuchom zistiteľná. V takom prípade by musel včas reklamovať zjavné vady u žalovaného, resp. dodávateľa ostatných zložiek vyrobenej vody. Žalobca žiadnu reklamáciu bez zbytočného odkladu ani po uskutočnenej výrobe v dňoch 16.-18. augusta 1993 u žalovaného nevykonával, ani inak vadu nešpecifikoval. Žalobca tým nesplnil všeobecnú povinnosť predchádzať škode podľa § 415 Občianskeho zákonníka, nakoľko nepozastavil ďalšiu výrobu vody L. do času, kým nezistí, čo je príčinou vykazovaného zápachu. Nesplnením preventívnej povinnosti žalobcu predchádzať škodám žalobca vlastným zavinením vyrobil aj v dňoch 1.a 2. septembra 1993 (teda dva týždne po výrobe prvých šarží) celkom 73 728 litrov stolovej vody L.. Žalobca až listom z 15. septembra 1993 (teda viac ako mesiac po uskutočnení dodávky plynu) oznámil žalovanému, že dňa 10. septembra 1993 zistil vo svojich výrobkoch nešpecifikovaný zápach. Až vtedy vyslovil podozrenie, že zdrojom zápachu môže byť kyslíčnik uhličitý dodávaný žalovaným. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že výsledky všetkých vykonaných rozborov odobratých vzoriek boli negatívne, čo preukazuje tú skutočnosť, že žalovaný plnil svoj záväzok v súlade so zmluvou, neporušil žiadnu svoju právnu povinnosť čo do množstva a kvality a ani nebolo zistené, či už kontrolou alebo rozborom vzoriek, že by zaviniel zápach dodaného plnenia. Nesporné je len to, že konečný výrobok zapáchal, nebol vhodný na expedíciu a žalobcovi vznikla nejaká škoda. Žalobca však nepreukázal, kto a akú povinnosť vyplývajúcu zo zmluvy porušil. Ďalej namietal výšku spôsobenej škody. Uviedol, že ide o hrubú nedbalosť žalobcu v procese výroby, ktorá nemôže požívať právnu ochranu. Preto nie je možné priznať nárok na náhradu škody v tomto rozsahu. Žalovaný za nesprávny pokladal záver súdu prvého stupňa o priznanom príslušenstve pohľadávky, úroku z omeškania. Namietal, že právny predchodca síce vyčíslil uplatnený nárok na náhradu škody listom z 22. septembra 1993, neuviedol však v akej lehote má žalovaný plniť. Až v pokuse o zmier z 3. januára 1994 žalobca určil lehotu 7 dní odo dňa obdržania tohto listu, v ktorej požaduje zaplatiť škodu. Tento list bol doručený žalovanému 11. januára 1994, teda splatnosť nároku na náhradu škody nastala 18. januára 1994. K omeškaniu žalovaného mohlo dôjsť až dňom 19. januára 1994 a nie dňom 22. septembra 1993.

Žiadal, aby Najvyšší súd SR napadnutý rozsudok zmenil, žalobu zamietol a žalobcu zaviazal na zaplatenie náhrady trov konania.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žiadal napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdiť ako vecne správne. Mal za to, že boli splnené všetky zákonné podmienky na vznik škody v zmysle § 373 Obchodného zákonníka.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) prejednal vec v medziach odvolania podľa § 212 ods. 1 O.s.p. a § 214 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné.

V prejednávanej veci žalobca voči žalovanému uplatnil právo na náhradu škody podľa § 373 Obchodného zákonníka. Právo odvodil z porušenia povinnosti žalovaného zo záväzkového vzťahu, a to zo zmluvy o dodávke technického plynu CO₂, kvapalného oxidu uhličitého č. 1/93/Ga z 1. mája 1993. Žalobca tvrdil, že žalovaný dodal dňa 12. augusta 1993 vadný CO₂, ktorá vada spočívala v neidentifikovanom zápachu. Plnením tohto plynu do fliaš s vodou pri výrobe kojeneckej a stolovej vody s názvom L. spôsobilo zápach tohto výrobku a došlo tým k vzniku škody.

Žalobca sa úspešne môže domáhať práva na náhradu škody podľa § 373 Obchodného zákonníka len v prípade ak preukáže, že žalovaný porušil právnu povinnosť zo zmluvy o dodávke technického plynu, existenciu škody a príčinnú súvislosť medzi porušením právnej povinnosti žalovaným a vzniknutou škodou. To znamená, že žalobca má dôkazné bremeno v konaní preukázať, že žalovaný nepochybne dodávkou z 12. augusta 1993 dodal žalovanému oxid uhličitý vadnej akosti, čím porušil svoju právnu povinnosť zo zmluvy, dodať výrobok bez väd.

Je nepochybné, že žalobca v čase splnenia predmetnej dodávky 12. augusta 1993 prečerpaním kvapalného oxidu uhličitého zo svojho zásobníka v dopravnom prostriedku do zásobníka žalobcu v mieste splnenia nepreveroval akosť. Podľa obsahu spisu žalobca zápach zo zásobníka zistil až 10. septembra 1993, teda takmer po jednom mesiaci po splnení.

Žalobca v konaní o porušení záväzku žalovaným predložil písomný dôkaz, ktorý pokladal za rozhodný, a to záznam z odberu vzoriek CO₂ z 15. septembra 1993 (č.l. 17). V zázname podpísaného zástupcami žalobcu a žalovaného a nestranných subjektov, zástupcami S., a.s. P. a Ú.T. sa uvádza: „Pri odbere vzoriek bol všetkými prítomnými skonštatovaný bližšie nešpecifikovaný zápach, ktorý sa v CO₂ inak nevyskytuje“.

Podľa názoru odvolacieho súdu, v zázname nie je jednoznačne uvedené, že oxid uhličitý, ktorý sa nachádzal v zásobníku, je vadnej akosti, nota bene záznam nie je dôkazom o tom, že žalovaný dodal výrobok vadnej akosti v čase splnenia dodávky 12. augusta 1993. Prítomní len cítili zápach, ktorý sa v CO₂ inak nevyskytuje. Nezistili príčinu zápachu.

Podľa vyjadrenia Ú.T. ku kvalite vody L. z 8. decembra 1993 (č.l. 6) z odberu vzoriek vykonaného 15. septembra 1993, na základe laboratórneho rozboru vzorky vody po stránke fyzikálno-chemickej vyhovovali ČSN 56 7853, avšak vykazovali neidentifikovateľný zápach, ktorý bol v rozpore s hodnotou zmyslovopostihnuteľného ukazovateľa uvedenej normy. Z uvedeného vyjadrenia jednoznačne nevyplýva, že zápach zistený zo vzorky vody bol spôsobený práve predmetnou dodávkou CO₂.

Katedra chemickej technológie dreva, celulózy a papiera STU v Bratislave telexom z 15. októbra 1993 (č.l. 9) oznámila žalobcovi výsledok rozboru vody L.. Z tohto rozboru tiež nevyplýva, že príčinou zápachu je nejaká cudzia látka v CO₂.

Z uvedeného vyplýva, že žalobca nepreukázal porušenie zmluvného záväzku žalovaným, pretože nepredložil žiaden dôkaz o vadnom plnení oxidu uhličitého. Svoje právo na náhradu škody oprel o dohady, že príčinou zápachu stolovej a kojeneckej vody L. mohla byť len vadná dodávka žalovaného. Súd prvého stupňa sa s uvedeným názorom žalobcu plne stotožnil, čím na základe zisteného skutkového stavu dospel k nesprávnemu právnomu záveru.

Ak žalobcovi vznikla škoda, tak táto škoda nebola v príčinnej súvislosti s plnením záväzkovej povinnosti žalovaným zo zmluvy č. 1/93 o dodávke technického plynu, účinnej od 1. mája 1993.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil protiprávne konanie žalovaného ani kauzálny nexus s majetkovou ujmom žalobcu. Nie sú dané základné predpoklady pre priznanie práva na náhradu škody podľa § 373 Obchodného zákonníka . Z uvedeného dôvodu odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa podľa § 220 O.s.p. zmenil a žalobu zamietol ako podanú bez právneho dôvodu.

Žalovaný mal v konaní úspech, a preto mu patrí náhrada trov celého konania (§ 141 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.). Žalovaný trovy vyčíslil podaním zo 6. novembra 2008 spolu v sume 233 073,15,-- Sk. Odvolací súd po preskúmaní vyčíslených trov priznal žalovanému náhradu za zaplatené súdne poplatky za dve podané odvolania, a to v sume 45 600,-- Sk a 36 480,-- Sk. Ďalej žalovanému patrí náhrada za právne zastupovanie advokátom. Advokátovi s prihliadnutím na vyčíslené trovy patrí náhrada za sedem úkonov právnej pomoci, a to prevzatie a prípravu na zastupovanie, za účasť na pojednávaníach v dňoch 3.12.1998, 24.9.1999, 12.11.1999, 13.3.2001 a 22.11.2001 a za podanie odvolania z 5.2.2002 a to po 3 020,-- Sk za úkon (§ 12, § 13 ods. 1, § 16 ods. 1 vyhl. č. 240/1990 Zb). Advokátovi patrí náhrada za jeden úkon právnej pomoci vo výške 13 770,-- Sk, za účasť na pojednávaní dňa 12.8.2003 (§ 13, § 16 ods. 1 vyhl. č. 163/2002 Z.z.) a za päť úkonov právnej

pomoci vo výške 14 150,-- Sk za úkon, a to za účasť na pojednávaniach dňa 17.10.2006, 21.11.2006, 6.6.2007 a 6.11.2008 a za podanie odvolania zo dňa 9.8.2007 (§ 10 ods. 1, § 14 ods. 1 vyhl. 655/2004 Z.z.). Ďalej advokátovi patrí náhrada za dva úkony právnej pomoci vo výške 3 538,-- Sk a 7 075,-- Sk, a to za účasť na pojednávaní dňa 22.9.2005 (bez prejednanía veci) a za účasť na pojednávaní dňa 13.6.2007 (len vyhlásenie rozsudku) podľa § 10 ods. 1, § 14 ods. 4 vyhl. 655/2004 Z.z. Spolu náhrada za právne zastupovanie advokátom predstavuje sumu 116 273,-- Sk. Advokát je platiteľom dane z pridanej hodnoty, ktorá z tarifnej odmeny predstavuje sumu 22 092,-- Sk (§ 18 ods. 3 vyhl. 655/2004 Z.z.). Spolu náhrada trov konania predstavuje sumu 220 445,-- Sk.

P o u č e n i e: Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 6. novembra 2008

JUDr. Anna Marková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: M.